

חוק מס עזבון, תש"ט — 1949

פרק א' : מבוא

1. פירושים.

בחוק זה —

„נפטר“ פירושו — אדם שנפטר ביום ב' בניסן תש"ט (1 באפריל 1949) או אחרי תאריך זה.

„תושב“ פירושו — אדם שמקום מגוריו הקבוע הוא בשטח המדינה.
„נכס“ פירושו — מקרקעים, מטלטלים, כסף, זכויות ותביעות, וכולל הנאה בנכס וחלק בנכס.

„יורש“ פירושו — אדם הזכאי ליטול חלק, או נכס, מעזבונו של נפטר, בין כירש לפי החוק ובין כזכאי על פי צוואה, וכולל אדם הזכאי לקנין בעלות בנכס עזבון לפי סעיף 3 (א) (3), ואדם שהוקנה לו נכס עזבון לפי סעיף 3 (א) (4).
„צו עזבון“ כולל צו ירושה, צו מינוי אפוטרופוס או מנהל על עזבון, צו קיום צוואה וצו חתימה מחדש על צוואה.

„אפוטרופוס“ פירושו — אפוטרופוסו או מנהלו של העזבון, וכן המוציא לפועל צוואתו של נפטר, וכולל אדם הנוהג בנכסי עזבון מנהג אפוטרופוס.

„בית משפט“ פירושו — בית משפט או בית דין הנותן צו עזבון על עזבונו של נפטר.

„מנהל“ פירושו — מנהל מס עזבון שנתמנה לפי סעיף 29.
„שטח המדינה“ פירושו — השטח שעליו חל משפט מדינת ישראל.

פרק ב' : מס עזבון

2. הטלת המס.

(א) יוטל מס על שווי עזבונו של נפטר בסכום שייקבע לפי האמור בתוספת.
המס ייקרא „מס עזבון“ וישולם מתוך העזבון.

(ב) „עזבון“ פירושו —

(1) לגבי נפטר שבשעת פטירתו היה תושב — כל נכסיו בכל מקום שהוא ;

(2) לגבי נפטר שבשעת פטירתו לא היה תושב — כל נכסיו בשטח המדינה.

פרק ג' : עזבון

3. נכסי עזבון.

(א) עזבון כולל :

(1) נכסים שהיו בבעלותו של נפטר בשעת פטירתו ;

(2) נכסים שנרכשו מתוך נכסי הנפטר, והיו בשעת פטירתו בבעלות משותפת לנפטר ולאדם אחר על מנת שעם פטירתו יהיו הנכסים מוקנים בשלמות לאותו אדם — ולא ניתנה תמורה מצד האדם האחר ;

(3) נכסים שהעביר או שמסר הנפטר, מתוך נכסיו, בלי תמורה, לאדם אחר, על מנת שהבעלות עליהם תהיה מוקנית לאותו אדם עם פטירתו של הנפטר ;

(4) נכסים שהעביר או שמסר הנפטר, מתוך נכסיו, בלי תמורה, לאדם אחר, תוך שלוש שנים לפני פטירתו של הנפטר — אך לא לפני ב' בניסן תש"ט (1 באפריל 1949) — והבעלות עליהם הוקנתה לאותו אדם לאלתר, להוציא מתנה שאינה מופרזת בהתחשב עם הנסיבות שבהן ניתנה ובהתחשב עם הכנסותיו והוצאותיו הרגילות של הנפטר, ולהוציא מתנה שניתנה לקרן לאומית, למוסד ציבורי או למוסד של תורה, דת, תרבות או סעד, שאושרו לשם כך על ידי המנהל ;

(5) סכום המשתלם בפטירתו של הנפטר, או בתאריך מסויים שלאחריו, על-פי פוליסה לביטוח, או על-פי חוזה עבודה, או על-פי חברות בקופת פנסיה או תגמולים, אם דמי הפרמיה או התמורה, הכל לפי הענין, שולמו מנכסי הנפטר ;

אולם, לא ייחשב כנכס עיבון סכום כאמור המשתלם לבן זוגו, לילדיו, לצאצאי ילדיו, או להוריו של הנפטר, או לכל אדם שהיה סמוך על שולחנו — אלא אם יוכח שדמי הפרמיה או התמורה ששולמו, כאמור, עלו על סכום המתקבל על הדעת בנסיבות המקרה.

(ב) נכסים שהועברו או שנמסרו כאמור לידי נאמן לטובת אדם אחר — יראו אותם כנכסים שהועברו או שנמסרו לאדם האחר.

(ג) היתה אחת העסקות בנכסי עיבון לפי סעיף קטן (א) (2), (3) ו-(4) בתמורה חלקית מידי אדם זולת הנפטר — יראו כנכס העיבון אותו שיעור מהנכס הנידון המתאים להפרש שבין התמורה ששולמה ובין התמורה המלאה.

(ד) היה נכס בשעת פטירתו של הנפטר משותף לו ולבן זוגו בחלקים בלתי מסויימים — יראו את הנכס כאילו היה שייך לשני בני הזוג חלק כחלק, כל עוד לא הוכח שבן הזוג שנשאר בחיים זכאי לחלק אחר בנכס.

פרק ד' : שווי העיבון

4. הנושא לשומת השווי.

(א) שווי של עיבון ייקבע על ידי שומת כל נכס שבעיבון וצירוף שווים של כל הנכסים בניכוי סכומים אלה :

(1) הוצאות שהוצאו בקשר עם הליתו של הנפטר, קבורתו והקמת מצבה על קברו, לרבות כספי צדקה שהוצאו בקשר עם ההלויה ובמשך ימי השבעה ;

(2) חובות והתחייבויות שהיו על הנפטר בשעת פטירתו — לרבות הכתובה לאלמנתו של הנפטר שניתנה לה בשעת הנישואים ;

(3) הוצאות להנהלת העזבון שהוצאו תוך שנה אחת מיום מינוי אפוטררו־פוס, לאחר שינוכה מהן סכום הכנסותיו של העזבון תוך התקופה האמורה.

(ב) חובות והתחייבויות כאמור בסעיף קטן (א) (2) שהיו על נפטר שאינו תושב כלפי בני אדם שאינם תושבים — אין לנכותם מנכסי העזבון, אלא אם היו הנכסים משועבדים להם ; ואם הוכח שנכסי הנפטר מחוץ לשטח המדינה אינם מספיקים לכיסוי החובות וההתחייבויות, יותר הניכוי מנכסי העזבון בשיעור הדרוש לסילוק היתרה.

(ג) נכסי עזבון הנמצאים מחוץ לשטח המדינה ויש איסור או הגבלה על הוצאתם או על העברת תמורתם מהארץ בה הם נמצאים — ידחה המנהל, לזמן שייקבע על ידיו, את צירופם של נכסים אלה בקביעת שווי של העזבון.

5. השווי.

(א) שוויים של נכסי עזבון יהיה המחיר שהיה מתקבל בעד כל אחד מהם, אילו נמכר בשעת פטירתו של הנפטר על ידי מוכר מרצון לקונה מרצון. אולם אם בתום לב נמכר נכס של עזבון, תוך שנה אחת ממינוי אפוטרופוס על העזבון, במחיר פחות מהמחיר האמור — יראו את המחיר שנתקבל כשווי של הנכס.

(ב) נכס מקרקעים שיש בו לנפטר חלק בלתי מחולק שהוא פחות מ־50%, ינוכו 25% משווי של אותו חלק לפי השומה של כל הנכס כאמור.

פ ר ק ה': פ ט ו ר ו נ י כ ו י י מ

6. פטור.

לא ייכללו בשווי העזבון הנקבע לפי הסעיפים 4 ו־5 :

(א) נכסים שהוקנו על ידי הנפטר המדינת ישראל, לרשות מקומית, לקרן הקיימת לישראל או לקרן היסוד ;

(ב) נכסים שהוקנו על ידי הנפטר למוסד ציבורי או למוסד של תורה, דת, תרבות או סעד, שאושרו לשם כך על ידי המנהל, ובלבד שהשיעור המוצא מכלל שווי העזבון כאמור לא יעלה על 10% משווי העזבון ; דין היתרה לגבי חישוב שיעור המס יהיה כדין עודף עזבון שהוקנה ליורשים מסוג א' כאמור בתוספת ;

(ג) נכסים שהוקנו לנפטר בדרך הורשה לימי חייו בלבד ושולם עליהם מס עזבון בשעת פטירתו של המוריש ;

(ד) רהיטים וכלי בית שהועברו לבן זוגו של הנפטר או לילדיו לפני פטירת הנפטר או שעברו אליהם עקב פטירתו ;

(ה) תמונות, ספרים, תדפיסים, כתבי יד, דברי אמנות, אספים מדעיים ותשמישי קדושה שנשארו בידי היורשים — וכל עוד לא מכרום — או שהוקנו על ידי הנפטר או על ידי היורשים, בלי תמורה, לקרן לאומית, למוסד מדעי או למוסד אמנותי.

7. ניכויים.

ממס העזבון המשתלם על עזבון, ינוכו —

(א) אגרת בית המשפט ששולמה לפי סימן 24 של התוספת לתקנות מסי בית-משפט, 1935 ;

(ב) אגרת רישום ירושה ששולמה לפי סימן 6 של התוספת לתקנות העברת קרקעות (מסים), 1939², בקשר עם רישום נכס של אותו עזבון ;

(ג) מס ירושה, או מס עזבון, ששולם במדינה זרה על נכס עזבון של חושב, בסכום שאינו עולה על סכום מס העזבון שהיה מוטל לפי חוק זה על אותו הנכס, אילו היו מצרפים בשומה את שווי של הנכס אל כל יתר נכסי העזבון כסכום אחרון.

פרק ו': חוב מס העזבון

8. חיוב במס.

(א) החייבים במס עזבון על עזבונו של נפטר (להלן — „חייב במס“) הם —

(1) אפוטרופוס של העזבון,

(2) יורש של הנפטר.

(ב) לתשלום המס יהיו אחראים —

(1) אפוטרופוס שאינו יורש — בכל נכסי העזבון שבידיו ;

(2) יורש — בסכום המס החל על חלקו בעזבון כיוורש, אך לא בסכום העולה על שווי הנכסים שבידיו ; היו בידיו נכסי עזבון למעלה מחלקו, יהיה אחראי לתשלום המס בעודף שבידיו, נוסף על אחריותו כאמור.

(ג) לצורך סעיף זה —

נכטים שבידי חייב במס — כוללים נכסים המגיעים לידי ונכסים שהיו בידיו והעבירים לאחר בניגוד לסעיף 10.

9. חיוב מס עזבון.

מס עזבון יהיה חוב ראשון על נכסי העזבון, ולו דין קדימה לכל העברה, חכירה או שיעבוד שנעשו בנכסים אלה שלא בתום לב ושלא בתמורה מלאה לפני פטירת הנפטר או אחריה.

10. עיכוב פעולה בנכסי עזבון.

(א) החייב במס עזבון וכן המחזיק בנכסי עזבון, מנהלם או המטפל בהם — כל עוד לא שולם המס, לא יחלק את נכסי העזבון ולא יעביר ולא ישעבד כל נכס ממנו, בלי היתר מאת המנהל.

(ב) פעולה שהיא אסורה על פי סעיף קטן (א) תהא מותרת בתחום של 1000 ל"י, אם תכליתה היא הוצאה לטובת יורשי הנפטר מסוג א' או מסוג ב' המפורשים בתוספת.

¹ ע"ר מס' 640 מיום 26.9.35, תוס' 2, עמ' 899.

² ע"ר מס' 972 מיום 26.12.39, תוס' 2, עמ' 1247.

פרק ז': מסירת ידיעות על עזבון

11. מסירת דין וחשבון.

החייב במס עזבון חייב למסור למנהל תוך 60 יום מפטירת הנפטר — אולם לא יאוחר מ־10 ימים מיום הגשת בקשה לבית המשפט למתן צו העזבון — דין וחשבון מלא על עניני העזבון, בטופס שיקבע המנהל, ולצרף העתק מאושר מצוואת הנפטר, אם הניח צוואה, וכן עליו להודיע אחרי כן למנהל בכתב על כל טעות שנפלה בדין וחשבון ועל כל שינוי בפרטיו.

12. מסירת הודעה.

ואלה חייבים למסור למנהל, תוך 30 יום לאחר שנודע להם על פטירתו של נפטר, הודעה בטופס שיקבע המנהל:

(א) אדם המנהל או השומר רכוש עזבון — על נכסי עזבון שבידיו או על נכסים שהוסקדו אצלו לטובת הנפטר, אם אין מקצועו מחייבו בשמירת סוד לגבי ענין של העזבון;

(ב) חברה, אגודה שיתופית וגוף מאוגד אחר שבספריהם רשומות מניות או אגרות חוב על שם הנפטר — על ניירות הערך הרשומים כך.

13. זרישה למסירת ידיעות ומסמכים.

(א) המנהל רשאי —

(1) לדרוש מכל אדם, שלדעת המנהל יש בידיו נכסי עזבון או ידיעות על עניני הנפטר, שימסור לו, תוך תקופה שיקבע בהודעתו, את הפרטים שהמנהל יראה בהם צורך, או שירשה לבדוק נכס שבידיו, ועל הנדרש לעשות כן;

(2) לדרוש מן החייב במסירת דין וחשבון לפי סעיף 11 או במסירת ידיעות לפי סעיף קטן (א) (1), שיראה לו, בשעה ובמקום שיקבעם, כל מסמך, ספר או תעודה שבידיו, שהמנהל יראה בהם צורך, ועל הנדרש לעשות כך.

(ב) הוראות סעיף־קטן (א) לא יחולו על אדם שמקצועו מחייבו בשמירת סוד לגבי ענין של העזבון.

פרק ח': שומת המס

14. שומת המס.

(א) המנהל רשאי, בין שנמסר לו דין וחשבון לפי סעיף 11 ובין שלא נמסר לו —

(1) לשום את מס העזבון זמנית, בלי לפגוע בזכותו לחזור ולשום את המס סופית;

(2) לשום את מס העזבון סופית על אותם נכסי העזבון הכלולים בדין וחשבון או בהודעות שנמסרו לו או המפורטים בהודעת השומה.

(ב) נמסר דין וחשבון והמנהל עומד לשום את המס באופן השונה מהפרטים שנמסרו בדין וחשבון, יוזמן מוסר הדין וחשבון לבירור הענין לפני שיישום מס העזבון.
(ג) המנהל ימסור לכל אדם שהוא רואה אותו כחייב במס — הודעה על השומה.

15. שומה נוספת.

(א) נמצא שהיו לעזבון נכסים שלא היו כלולים בשומה הסופית כאמור בסעיף 14 (א) (2), או שהורשה בשומה כזו ניכוי חובות או התחייבויות שלא כהלכה, או שנישום המס על יסוד מסירת דין וחשבון כוזב או ידיעה כוזבת — יודיע על כך המנהל לחייבים במס.

(ב) לא הסכימו החייבים במס לשומה נוספת לפי העובדות שנתגלו — רשאי המנהל לסנות לבית המשפט לפי סעיף 17 (ב) ולבקש פסק דין הצהרתי על העובדות הנידונות.

(ג) המשיבים בתביעה כאמור יהיו החייבים במס העלולים לקבל הודעה על שומת המס לפי סעיף 14 (ג).

(ד) ניתן פסק דין המאשר את העובדות כאמור בסעיף קטן (א) — רשאי המנהל לחזור ולשום את העזבון שומה נוספת. דין שומה נוספת כדין שומה סופית כאמור בסעיף 14 (א) (2).

פרק ט': התנגדות וערעור

16. התנגדות.

(א) אדם הרואה את עצמו מקופח בשומה סופית של מס עזבון, רשאי להגיש למנהל התנגדות מנומקת לשומה, תוך 30 יום מיום קבלת הודעת השומה.
(ב) המנהל יודיע בצו למתנגד את החלטתו בדבר ההתנגדות.

17. ערעור והזיון בו.

(א) מי שרואה את עצמו מקופח בצו המנהל על פי סעיף 16 (ב), רשאי לערער לפני בית משפט מחוזי תוך 30 יום ממסירת הצו.
(ב) ערעור לפי סעיף זה יוגש לבית המשפט המחוזי שבתחום שיפוטו היה מקום מגוריו של הנפטר, או שבו נמצאים נכסי העזבון.
(ג) המנהל יהיה המשיב לערעור. חייב במס שקיבל הודעת שומה או צו לפי סעיף 16 (ב) ולא הצטרף לערעור כמערער — יצורף לו כמשיב.
(ד) הערעור יהיה נידון לפני שופט אחד או יותר, כפי שיקבע נשיא בית המשפט המחוזי, דרך כלל או לצורך ערעור מסויים.
(ה) הערעור יישמע בדלתיים סגורות, אם ביקש על כך המערער.
(ו) על פסק דינו של בית המשפט המחוזי יהיה ערעור לבית המשפט העליון כבית משפט לערעורים אזרחיים.

(ז) פסק דין שניתן בערעור לפי סעיף זה כותו יפה לצורך חוק זה לגבי כל החייבים במס עזבון, בין שהיו צד בערעור ובין שלא היו צד בו.

פ ר ק י': ד ר י ש ת ש ו מ ה ע ל י ד י ש מ א י

18. דרישה לשומה.

(א) הרואה את עצמו מקופח בקביעת שווי העזבון בלבד שבצו המנהל לפי סעיף 16(ב), רשאי לדרוש ששווי העזבון ייקבע על ידי שמאי.
(ב) דרישה לשומת העזבון על ידי שמאי תוגש למנהל בכתב תוך 30 יום מיום קבלת הצו האמור.

19. דרכי השומה ודינה.

(א) שר המשפטים ימנה מספר בני אדם להיות שמאים לצורך פרק זה. המינוי יכול להיות כללי או מיוחד, לשטח מסויים, או לסוג מסויים של נכסים.
(ב) רשימת השמאים שנתמנו כאמור תפורסם ברשומות.
(ג) נדרשה שומת העזבון כאמור בסעיף 18, ישום העזבון על ידי שמאי ששמו נכלל ברשימת השמאים, ושעליו הסכימו המנהל והדורש את השומה, ובאין הסכמה ביניהם — על ידי שלושה שמאים מתוך רשימת השמאים, היינו — אחד אחד לפי בחירתו של כל צד והשלישי לפי התור שייקבע בתקנות.
(ד) החלטת השמאי כוחה יפה לגבי כל החייבים במס עזבון, בין שדרשו את השומה ובין שלא דרשוה, או שלא ידעו עליה.
(ה) החלטת השמאי שעליו הסכימו הצדדים, או החלטת שלושת השמאים שנתקבלה ברוב דעות, היא סופית ואין לערער עליה או לבקש כל סעד אחר נגדה.

פ ר ק י"א: ת ש ל ו מ ה מ ס

20. מועד התשלום.

(א) מס העזבון ישולם בהתאם לקבוע בהודעת השומה של המנהל לא יאוחר מן התאריך שנקבע בה, ולא לפני 30 יום מיום מסירת הודעת השומה.
(ב) הוגשו התנגדות, או דרישה לשומת העזבון על ידי שמאי, או ערעור — יידחה תשלום סכום המס השנוי במחלוקת עד למתן צו לפי סעיף 16 (ב), או עד למתן החלטה לפי סעיף 19 (ה), או עד לפסק דין בית המשפט, הכל לפי הענין, אולם המנהל רשאי לדרוש שתינתן ערבות מספקת לתשלום יתרת המס.

21. תשלום בשיעורים.

עזבון הכולל בעקרו נכסי מקרקעים, ונכסי העזבון שאינם מקרקעים אינם מספיקים כדי לסלק את מס העזבון — רשאי המנהל להתיר שהמס ישולם בשיעורים ובמועדים שיקבע, ובלבד שכל סכום המס ישולם תוך חמש שנים מפטירת הנפטר.

ס ר ק י"ב: גביית המס

22. דרישת תשלום.

- (א) המנהל רשאי לשלוח דרישה בכתב (להלן — „דרישת תשלום“) לאדם המחזיק בכסף העזבון, או החייב חוב לעזבון, או העומד לקבל כסף בשביל העזבון, או הרשאי לשלם כסף לעזבון על חשבוננו של אדם אחר — שישלם למנהל, לכיסוי המס, כל סכום שלא יעלה על סכום הכסף או החוב כאמור.
- (ב) אדם שנשלחה לו דרישת תשלום כאמור, חייב למלא אחריה תוך התקופה הקבועה בה, ואם שילם את הכסף, או העביר את החוב בניגוד לדרישת התשלום, ישא באחריות אישית למעשהו.
- (ג) דינו של תשלום על פי דרישה כאמור כדין תשלום לעזבון.

23. רישום בספר האחווה.

- (א) כל עוד לא שולם מס העזבון על עזבון של נפטר, רשאי המנהל לשלוח לכל משרד ספרי אחווה הודעה על סכום המס המגיע ולדרוש שתירשם בספר האחווה הערה בדבר חוב המס לגבי כל נכס הרשום על שם הנפטר או על שם היורש והוא נכס העזבון.

- (ב) רישום הערה כאמור, דינה כמתן הודעה על שיעבוד הנכס למס עזבון לפי חוק זה, ושום פעולה לא תיעשה בנכס האמור בלי אישור המנהל על תשלום מס עזבון או בלי היתר ממנו.

24. גביית המס לפי פקודת המסים (גבייה).

- על גביית מס עזבון תחול פקודת המסים (גבייה)¹ — להוציא סעיף 12 שבה. החייב במס עזבון יראוהו כאדם שעליו הוטל מס, כמשמעותו בסעיף 4 לפקודה האמורה, בסכום המגיע ממנו.

25. שחרור ממס על פי המוריש.

- (א) יורש הזכאי ליטול חלק מנכסי עזבון, והורה המוריש שאותו חלק יגיע אליו כשהוא משוחרר ממס עזבון — רואים את החלק המשוחרר כאילו היה שוויו גדול מן הנקוב על פי המוריש עד כדי כך, שלאחר ניכוי המס החל על אותו שווי מוגדל, לגבי אותו יורש, יתקבל שוויו של החלק המשוחרר למעשה על פי המוריש.
- (ב) שחרור ממס עזבון כאמור אינו פוטר את היורש מתשלום מס עזבון לפי חוק זה.

26. חלוקת נטל המס בין היורשים.

- נטל מס העזבון החל על יורשים מסוג מסויים, כאמור בתוספת, יחולק ביניהם בהתאם לחלקיהם בעודף העזבון, כאמור בתוספת.

27. עיכוב צו עזבון.

- (א) בית משפט שהוגשה לו בקשה לצו עזבון, לא ידון בבקשה לפני שפורסמה ברשומות הזמנה לדין ולפני התאריך הקבוע בהזמנה.

¹ חוקי א"י, כרך ב', סרס קל"ו, עמ' 1074.

(ב) לא יתן בית משפט צו עזבון, אלא אם יש בידי המבקש אישור בכתב מהמנהל, כי המבקש הגיש דין וחשבון לפי סעיף 11.

פ ר ק י"ג: שונות

28. החזרת תשלום.

הוגשה למנהל תוך עשר שנים ממסירת הודעת השומה דרישה להחזרת סכום כסף ששולם כמס עזבון, והוכח לו כי, מכל סיבה שהיא, שולם סכום מס שלא הגיע, יחזיר המנהל כל סכום כזה ששולם.

29. המנהל.

(א) הנהלת עניני מס העזבון תהיה בידי מנהל מס העזבון שיתמנה על ידי שר האוצר.

(ב) המנהל רשאי לייפות בכתב את כוחו של אדם אחר, אם בדרך כלל ואם לענין מסויים או לאזור מסויים, לשמש בסמכויותיו של המנהל לפי חוק זה ולמלא כל תפקיד מתפקידיו.

30. בדיקת מסמכים.

עובד המדינה, עובד רשות מקומית ועובד בית דין, חייב לפי דרישת המנהל בכתב —

(א) להמציא למנהל פרטים על עניני עזבון הדרושים לו בקשר לחוק זה;
(ב) לאפשר לכל אדם, ששמו יפורט בדרישה, לעיין בספרים, בתעודות, בתכניות או במסמכים אחרים שברשות העובד, שהעיון בהם עשוי לעזור לגביית מס העזבון או להוכחת תרומית או השמטה, וכן להרשות לו להכין כל העתק מהם.

31. הארכת מועד.

המנהל רשאי להאריך כל מועד שנקבע בחוק לעשיית דבר, אם נתבקש לכך ואם הראה מבקש ההארכה סיבה מספקת לבקשתו.

32. שגיאות וטעויות.

הודעת שומה, צו או פעולה אחרת שניתנו או שנעשו לפי חוק זה, לא ייפגעו בגלל פגם בצורתם או בגלל שגיאה, ליקוי או השמטה שחלה בהם, לרבות שם הנפטר או החייב במס, אם המסמך או הפעולה עשויים ביסודם לפי כוונתו של חוק זה.

33. שמירת סוד.

(א) אדם שעליו מוטלת חובה רשמית לפי חוק זה, או שהוא מועסק בענינים הנוגעים לחוק זה, יראה כל ידיעה, דין וחשבון, הודעה ומסמך מכל מין אחר, המתייח-סים לעזבון, כדבר שהוא חייב לשמרו בסוד; לא יידרש אדם כזה להראות בבית משפט שום דבר מן הדברים האמורים, או לגלות כל ענין שנודע לו אגב מילוי

תפקידו, אלא לצורך ביצוע חוק זה או בקשר עם תביעה פלילית על עבירה על חוק זה.

(ב) העובר על סעיף זה, דינו — קנס עד — 500 ל"י או מאסר עד ששה חדשים או שני הענשים כאחד.

פ ר ק י"ד: ע נ ש י מ ו פ ש ר ה

34. ענשים.

(א) אדם שלא מסר דין וחשבון, הודעה או ידיעה, או לא מילא אחרי דרישה מאת המנהל לפי חוק זה, דינו — קנס עד — 200 לירות.

(ב) אדם שמסר, במזיד, דין וחשבון בלתי נכון או הודעה בלתי נכונה או ידיעה בלתי נכונה, דינו — קנס עד — 500 ל"י או מאסר עד ששה חדשים או שני הענשים כאחד.

(ג) נוסף על הענשים הקבועים בסעיפים הקטנים (א) ו-(ב), רשאי בית המשפט להטיל על העבריין קנס בסכום כפול מסכום המס שלא נישום או שלא נגבה בגלל אותה עבירה.

35. פשרה.

המנהל רשאי, לפני שהוחל במשפט נגד חשוד בעבירה, לבוא עמו לידי פשרה, וכן רשאי הוא — לפני מתן פסק הדין — לעכב כל פעולה משפטית נגד הנאשם או לבוא לידי פשרה עמו.

36. שמירת אחריות.

הגשת תביעה נגד אדם על פי חוק זה או חיובו של אדם בדין, לא יגרעו מאחריותו של אותו אדם לתשלום מס עזבון.

פ ר ק ט"ו: ב י צ ו ע ו ת ק נ ו ת

37. ביצוע, תקנות וטפסים.

(א) שר האוצר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל דבר הנוגע לביצועו, לרבות דרכי השומה של נכסי עזבון.

(ב) שר המשפטים רשאי להתקין תקנות בכל דבר הנוגע לערעור לפי חוק זה ולשומה לפי פרק י', לרבות קביעת שכר השמאים והאחראים לתשלום.

(ג) המנהל רשאי לקבוע טפסים לצורך חוק זה.

ת ו ס פ ת

1. לצורך הוראות תוספת זו —

„ילד“ כולל ילד מאומץ לנפטר או לבן זוגו;

„בן זוג“ כולל בן זוג שנתגרש ואדם שהנפטר ראה אותו כבן זוג ונהג בו על דרך זו.

2. סוגי היורשים הם :

סוג א' — בן זוגו של הנפטר, ילדו וצאצאיו של ילדו ;

סוג ב' — הורי הנפטר וצאצאיהם ;

סוג ג' — יורשים שאינם נמנים עם סוג א' או עם סוג ב'.

3. לגבי כל אחד מסוגי היורשים האמורים יהיו פטורים ממס עזבון סכומים

אלה :

(א) (1) לגבי סוג א' :

3,000 ל"י — פטור כללי לכל היורשים כאחד ;

5,000 ל"י — נוספות לטובת בן זוגו של הנפטר ;

3,000 ל"י — נוספות לטובת כל ילד של הנפטר עם צאצאיו

כאחד.

(2) 3,000 ל"י — נוספות לטובת כל ילד של הנפטר שלא מלאו

לו 13 שנה ביום פטירת הנפטר, או — אם מת

הילד לפני פטירת הנפטר — לטובת צאצאו של

אותו הילד, או לכל צאצאיו כאחד, שלא מלאו

להם, ביום פטירת הנפטר, 13 שנה ;

(3) 2,000 ל"י — נוספות לטובת כל ילד של הנפטר שלא מלאו לו

18 שנה ביום פטירת הנפטר, או — אם מת הילד

לפני פטירת הנפטר — לטובת צאצאו של אותו

הילד, או לכל צאצאיו כאחד, שלא מלאו להם,

ביום פטירת הנפטר, 18 שנה.

(ב) לגבי סוג ב' :

2,500 ל"י — פטור כללי לכל היורשים כאחד ;

2,000 ל"י — נוספות לטובת אביו של הנפטר עם צאצאיו כאחד ;

2,000 ל"י — נוספות לטובת אמו של הנפטר עם צאצאיה כאחד.

(ג) לגבי סוג ג' :

2,000 ל"י — פטור כללי לכל היורשים כאחד.

4. נפטר אדם מחמת פגיעה שנפגע בה מפעולת איבה נגד מדינת ישראל,

או כתוצאה מפגיעה כזו תוך שלושה שנים אחרי שנפגע, או שנפטר תוך תקופת

שירותו הצבאי בצבא-הגנה לישראל — יעלה הפטור הכללי ממס עזבון :

(א) לגבי יורשים מסוג א' — עד 10,000 ל"י ;

(ב) לגבי יורשים מסוג ב' — עד 5,000 ל"י.

5. (א) שווי העזבון, העולה בכל סוג של יורשים על הסכומים הפטורים ממס

עזבון לטובת יורשי הסוג הנידון, כאמור, ייקרא „עודף העזבון“ ;

בקביעת עודף העזבון לא יתחשבו בפרוטות.

(ב) המס על עודף העזבון לכל סוג וסוג הוא :

סוג א'	סוג ב'	סוג ג'
5 %	7.5%	15%
7.5%	10 %	20%
10 %	12.5%	25%
12.5%	15 %	30%
15 %	20 %	35%
20 %	25 %	40%
25 %	30 %	45%
30 %	35 %	50%
35 %	40 %	60%
40 %	45 %	70%

(1) על כל חלק מן 5000 לירות הראשונות
 (2) על כל חלק מן הסכום שבין 5001 ל"י ובין 10000 ל"י
 (3) על כל חלק מן הסכום שבין 10001 ל"י ובין 15000 ל"י
 (4) על כל חלק מן הסכום שבין 15001 ל"י ובין 25000 ל"י
 (5) על כל חלק מן הסכום שבין 25001 ל"י ובין 40000 ל"י
 (6) על כל חלק מן הסכום שבין 40001 ל"י ובין 60000 ל"י
 (7) על כל חלק מן הסכום שבין 60001 ל"י ובין 100000 ל"י
 (8) על כל חלק מן הסכום שבין 100001 ל"י ובין 150000 ל"י
 (9) על כל חלק מן הסכום שבין 150001 ל"י ובין 250000 ל"י
 (10) על כל חלק מן הסכום העולה על 250000 לירות

נתקבל בכנסת ביום ד' באלול תש"ט (29 באוגוסט 1949)

ד. בנגוריון א. קפלן
 ראש הממשלה שר האוצר

יוסף שפרינצק
 יו"ר הכנסת ומ"מ נשיא המדינה

חוק מס קליטה. תש"ט — 1949

1. פירושים.

בחוק זה תהא לכל מונח המשמעות שיש לו בפקודת מס הכנסה, 1947 (להלן "הפקודה"), אם אין כוונה אחרת משתמעת מגופו של ענין.

2. הטלת המס.

(א) בשנת השומה 1949/50 יוטל מס, שייקרא "מס קליטה".
 (ב) מס קליטה יוטל וייגבה לפי כללי ההטלה והגבייה של מס הכנסה על פי הפקודה.

(ג) מס קליטה לא יוטל על חברות.

3. שיעורי המס.

ואלה שיעורי מס הקליטה :

על כל לירה מ-300 הלירות הראשונות של ההכנסה	החייבת במס	30 מיל
על כל לירה מ-300 הלירות השניות של ההכנסה	האמורה	40 מיל
על כל לירה שלאחריהן מן ההכנסה האמורה		50 מיל

¹ ע"ר מס' 1508 מיום 20.3.47, תוס' 1, עמ' 77.